

ÖZET: Fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyelerinin sendika üyesi olup olamayacaklarına dair. 18/04/2013-2205

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; “Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.” hükmüne yer verilmiş ve “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde kamu görevlisi; “Bu Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri” ve kurum; “Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idarî bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşlar” şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkur Kanunun “Sendika üyesi olamayacaklar” başlıklı 15’inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; söz konusu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlilerine, (d) bendinde ise Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcılarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde; “d) Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.

e) Fakülte: Yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumudur.

f) Enstitü: Üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisansüstü, eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumudur.

g) Yüksekokul: Belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur.” hükmü bulunmaktadır.

Bununla birlikte, 07/09/2001 tarihli ve 24516 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik” eki listede, her bir hizmet koluna giren kurum ve kuruluşlar belirtilmiş olup; söz konusu listede “Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri” kolunda “Üniversiteler” ifadesine yer verilmiştir. Bu ifade, üniversitelerin tüm fakülte ve bağlı diğer birimleri ile bütün olarak, tek bir kurum sayıldığını göstermektedir. Ancak tıp ve diş hekimliği fakülteleri ile bunlara bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ise aynı yönetmelik eki listede “Sağlık ve Sosyal Hizmetler” kolu kapsamında değerlendirilmiştir.

2547 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen maddesinde fakülte, enstitü ve yüksekokulun “yükseköğretim kurumu” olarak tanımlanmasından hareketle, Başkanlığımızın daha önceki görüşlerinde bu birimlerin yönetim kurulu üyelerinin sendika üyesi olamayacağı ifade edilmiştir. Ancak, gerek hizmet kollarının belirlenmesi, gerekse ilgi (a) yargı kararı göz önünde bulundurularak Başkanlığımızca yeniden değerlendirme yapılmış ve 4688 sayılı Kanun açısından, bu Kanun kapsamında bulunan kurumun “üniversite” olduğu sonucuna varılmıştır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, üniversite yönetim kurulu üyelerinin sendika üyesi olamayacakları; ancak fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyelerinin kamu görevlileri sendikalarına üye olmalarının mümkün olduğu mütalaa edilmektedir.